

การบริหารกิจการนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร
Student Affairs Administration of the Faculty of Medicine
under the Government University in Bangkok Metropolis

รุ่งรัตน์ มีทรัพย์ และ เตือนใจ คลประสิทธิ์

Rungrat Meesup and Tuanjai Donprasit

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Master of Education Program, Suan Sunandha Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (mixed method) มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการบริหารงานกิจการนักศึกษา (2) เปรียบเทียบระดับการบริหารงานกิจการนักศึกษา และ (3) เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการศึกษาคณะแพทยศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถาม ที่มีความเที่ยงตรงรายข้อระหว่าง 0.67-1.00 ระดับความเชื่อมั่น 0.97 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาแพทย์ จำนวน 354 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และใช้แบบสัมภาษณ์ ที่มีความเที่ยงตรงรายข้อระหว่าง 0.67-1.00 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติที่เป็น ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่าง จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ LSD และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับการบริหารงานกิจการนักศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน (2) การเปรียบเทียบระดับการบริหารงานกิจการนักศึกษา จำแนกตามสังกัด ปฏิบัติแตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้านแต่ละด้านทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (3) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษา ประกอบด้วย ควรวางแผนโครงสร้างงานตลอด 6 ปี และจัดสัมมนา สโมสรนิสิตชุดใหม่ ส่งเสริมกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสมและคุ้มค่า มีประโยชน์ เกิดการเรียนรู้และความสามารถหลากหลาย เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและประโยชน์เพื่อสังคม สนับสนุนงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษาแนะนำ และตรวจเยี่ยม เพิ่มขวัญและกำลังใจแก่ผู้ทำชื่อเสียง เสริมสร้างความรักและผูกพันในสถาบันและวิชาชีพ จัดเตรียมความพร้อม จัดทำเอกสารและสื่อในการให้บริการตั้งแต่แรกเข้า จัดสรรตามสิทธิอย่างทั่วถึงและสะดวกในการใช้บริการ จัดทุนการศึกษาและทุนฉุกเฉิน จัดคลินิกบริการสุขภาพ จัดหอผู้ป่วยเป็นการเฉพาะ ประกันอุบัติเหตุ จัดโครงการดูแลจิตใจ และประเมินความพึงพอใจ จัดการปฐมนิเทศ ปัจฉินิเทศ การแนะนำวิชาชีพ ติดตาม วิเคราะห์ข้อมูล ค้นหาสาเหตุผู้ที่มีปัญหาในการศึกษา ปรับปรุงและจัดทำระเบียบ กฎเกณฑ์ ธรรมนูญเรื่องวินัยนักศึกษา จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมสร้างการผูกพันระหว่างครู-ศิษย์ หรือ รุ่นพี่-รุ่นน้อง มีการประชาสัมพันธ์และเจ้าหน้าที่ดูแลอย่างใกล้ชิด

คำสำคัญ: การบริหารกิจการนักศึกษา, คณะแพทยศาสตร์, มหาวิทยาลัยของรัฐ

Abstract

The purposes of this mixed method research were: (1) to study the level of student affairs administration, (2) to compare the level of student affairs administration divided by faculty of medicine, and (3) to approach the improvement guidelines of student affairs administration of the faculty of medicine under the government University

in Bangkok Metropolis. The 354 questionnaires were used to collect the data from the student samples (100 %). The data was statistically analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, one way ANOVA and LSD (Least Significant Difference) technique was used when the difference was founded and content analysis. The research findings revealed as follows: (1) the level of student affairs administration in overall and each aspects were at the high level, (2) the comparison of student affairs administration divided by faculty of medicine in overall and each aspects were difference statistically at the 0.05, (3) the improvement guidelines were; they should constructed 6 years student activities and have the new student committee's seminar, promote the activities emphasizing in suitable and worthy creativity participation, have advantage, be learning and various capability, promote the merit and social advantage, support the budget and facilities suitably and adequately, give the guidance and supervision, have an incentive reward for sport man or ones who made the faculty reputation, and also promote love and connection in organization and careers' founding, prepare various services completely, set the documents and media about various services for students to know at the first entrance, allocate various services equity and convenience to be served, establish scholarship and emergency foundation, set the specific students' health clinic and patient building, set the emergency insurance, set the project for looking after student mind and also evaluate desirability, set the first and final orientation, have the career guidance activity, follow-up, analyze and find out the cause of student abuse, improve and set the rules and regulation, activate the student discipline though various medias, set the merit and discipline promotion's activities, set the teacher and student or among students connection's activities, have the public relation and the personnel officer to look after students closely.

Keywords: student affairs administration, faculty of medicine, government university

บทนำ

สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาระดับสูงที่มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตเข้าสู่สาขาวิชาชีพเพื่อพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาและบัณฑิตเป็นที่ยอมรับในสังคม และสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ สถาบันอุดมศึกษา จึงต้องตระหนักถึงภารกิจในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมซึ่งบัณฑิตที่มีคุณภาพถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของสถาบันอุดมศึกษา โดยคุณภาพบัณฑิต ได้ถูกกำหนดให้เป็นหนึ่งในเกณฑ์มาตรฐานการอุดมศึกษา ตามประกาศของกฎกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 7 สิงหาคม 2549 ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 ด้าน พอสรุป ได้ดังนี้ (1) มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ (2) มาตรฐาน

ด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งมาตรฐานนี้ประกอบด้วย มาตรฐานย่อยอีก 2 ประการคือ (2.1) แนวการพัฒนาคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก (2.2) แนวการจัดการศึกษาในการพัฒนาคน (3) มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้/สังคมแห่งความรู้ นอกจากนี้ มาตรฐานดังกล่าวแล้ว คณะกรรมการอุดมศึกษาได้จัดทำเกณฑ์มาตรฐานอื่นๆ ที่ส่งเสริมความเป็นอิสระ และความเป็นเลิศของของสถาบันอุดมศึกษา (The Office of Higher Education Commission, 2007) ส่งผลให้มหาวิทยาลัยนำมากำหนดเป็นนโยบายและแนวทางในการดำเนินการในการบริหารจัดการนักศึกษา เพื่อให้กระบวนการผลิตบัณฑิตมีประสิทธิภาพซึ่งจะส่งผลให้ผลผลิตของสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นบัณฑิตที่ดี มีคุณภาพและตรงตามความต้องการของสังคม ดังนั้นการบริหารกิจการนักศึกษา จึง

เป็นกลไกสำคัญที่สถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคม และตลาดแรงงานดังกล่าว

การบริหารกิจการนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่สถาบันหรือองค์กรนักศึกษาจัดดำเนินการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณสมบัติพร้อม นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นตามหลักสูตร โดยนักศึกษาจะได้พัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ตลอดจนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ได้แก่ ความรู้ ทักษะการคิด ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร และการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม โดยการบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษา มีความสำคัญโดยตรงกับการจัดการศึกษาซึ่งมีส่วนสนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษา ได้มีส่วนร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ช่วยให้นักเรียนนักศึกษามีความรู้จากประสบการณ์ออกนอกห้องเรียนมีการพัฒนาตนเอง ความถนัดและความสนใจส่งผลให้เกิดการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เสริมสร้างบุคลิกภาพและพัฒนาการ เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ รับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม สามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างเป็นสุข (Nearmnom, 2007) ดังนั้นการบริหารกิจการนักศึกษาที่มีความสำคัญที่ช่วยให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ที่อาจนำไปใช้ในอนาคต มีการพัฒนาตนเอง ความถนัดและความสนใจช่วยพัฒนานักศึกษาให้มีพัฒนาการทั้งทางกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ช่วยพัฒนาภาวะผู้นำให้นักศึกษากล้าแสดงออกในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ตนเองสนใจ

การบริหารงานกิจการนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีการเปิดการเรียนการสอนมาเป็นเวลามากกว่า 10 ปี ประกอบด้วย คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล มีการจัดดำเนินการในแต่ละมหาวิทยาลัยด้วยรูปแบบ แนวทาง วิธีการและขั้นตอนที่หลากหลายตามบริบทของแต่ละมหาวิทยาลัยบนพื้นฐาน หลักการและเป้าหมายเดียวกันที่จะมุ่งพัฒนานักศึกษาในวิชาชีพทางการแพทย์ให้มีคุณภาพ ที่จะต้องไปรับผิดชอบต่อชีวิตผู้ป่วย

ในอนาคต แต่จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจการนักศึกษาแพทย์ทั้ง 3 แห่งเบื้องต้นพบว่า สภาพการบริหารงานกิจการนักศึกษามีความแตกต่างกันในการปฏิบัติในด้านต่าง ๆ หลายด้าน อันอาจจะส่งผลเป้าหมายที่ต้องการสร้างบัณฑิตแพทย์ที่มีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์สู่การบริการทางการแพทย์แก่สังคมในอนาคต (ผู้บริหารท่านที่ 1, การสัมภาษณ์, 15 มิถุนายน 2558, ผู้บริหารท่านที่ 2, การสัมภาษณ์, 18 มิถุนายน 2558, นักศึกษาคนที่ 1, การสัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2558, นักศึกษาคนที่ 2, การสัมภาษณ์, 27 มิถุนายน 2558) สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์ศักดิ์ แก้วแสนเมือง (Kaewsaeenmuang, 2009) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางแก้ไขในการบริหารงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและแนวทางแก้ไขในการบริหารงานกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ใน 8 ด้านมีดังนี้ (1) ขาดการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงาน ควรจัดทำแผนการติดตามผลควบคู่กับแผนการปฏิบัติงาน (2) โครงสร้างการบริหารงานในระดับมหาวิทยาลัยและระดับเขตพื้นที่ มีการบังคับบัญชาการสั่งการ และการกำหนดสายงานเกินความจำเป็น และขาดความคล่องตัวในการบริหารงาน ควรมีการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างการบริหารงาน (3) จำนวนบุคลากรสายสนับสนุนด้านกิจการนักศึกษาไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ควรจัดสรรอัตรากำลังพนักงานมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับภารกิจ (4) ผู้บริหารขาดประสบการณ์ ด้านกิจการนักศึกษา และทักษะในการประสานงาน ควรจัดหลักสูตรพัฒนาผู้บริหาร และการศึกษาดูงานด้านกิจการนักศึกษา (5) หน่วยงานด้านกิจการนักศึกษาไม่มีความเข้าใจไม่ตรงกัน และขาดช่องทางสื่อสารภายในองค์กร ควรมีการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเขตพื้นที่และนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสื่อสารภายในองค์กร (6) ขาดฐานข้อมูลด้านกิจการนักศึกษา ควรนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาสนับสนุนการจัดเก็บข้อมูล (7) จำนวนงบประมาณในการดำเนินงานกิจการนักศึกษาไม่เพียงพอ ควรจัดหางบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก และ (8) ไม่มีการประกาศเป้าหมายและค่านิยมร่วมในด้านกิจการนักศึกษาให้แพร่หลาย จึงควรกำหนดเป้าหมายค่านิยมร่วมให้ชัดเจน และประกาศ

เป้าหมายให้แพร่หลาย และงานวิจัยของชะเอิน พิศาลวัชรินทร์ (Pisarnwutcharin, 2010) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่มีต่อการให้บริการงานกิจการนักศึกษาผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาในคณะวิชาต่างๆ ที่มีต่องานบริการกิจการนักศึกษาในทุกหน่วยงาน พบว่าโดยรวมมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากความเป็นมาหลักการ และสภาพของปัญหาดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติงานกิจการนักศึกษา สำนักงานการศึกษา สังกัดคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล พิจารณาว่าการบริหารงานด้านกิจการนักศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่จะต้องดำเนินการควบคู่ไปพร้อม ๆ กับงานด้านวิชาการในการศึกษาของนักศึกษาแพทย์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบการบริหารกิจการนักศึกษาและกำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการศึกษาคณะแพทยศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปเป็นข้อมูลและสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร อาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานกิจการศึกษารวมไปถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อการผลิตบัณฑิตแพทย์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานกิจการศึกษาคณะแพทยศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารงานกิจการศึกษาคณะแพทยศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามคณะแพทยศาสตร์ของมหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษา
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการศึกษาคณะแพทยศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การบริหารกิจการนักศึกษาหมายถึง กระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมที่สถาบันจัดขึ้นเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณสมบัติพร้อม นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นตามหลักสูตร โดยนักศึกษาจะได้พัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ตลอดจนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ได้แก่ ความรู้ ทักษะการคิด ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร และการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม (Nearmnom, 2007; Manusawat, 2010; Sritanasarom, 2009; Kaewsuenmuang, 2009; Hanthongchai, 2012; Panboonhom, 2012)

การบริหารกิจการนักศึกษามีความสำคัญที่จะช่วยให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ที่อาจนำไปใช้ในอนาคต มีการพัฒนาตนเอง ความถนัดและความสนใจ ช่วยพัฒนานักศึกษาให้มีพัฒนาการทั้งทางกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ช่วยพัฒนาภาวะผู้นำให้นักศึกษาก้าวแสดงออกในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ตนเองสนใจ (Pilavard, 2003; Teesuan, 2003; Kaosam-ang, 2007; Nearmnom, 2007)

นักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ได้เสนอหลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษาไว้อย่างหลากหลาย มีการนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานิสิตนักศึกษาโดยนักกการนิสิตนักศึกษา นักการนักศึกษา และผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษานั้น โดยมากมักจะเป็นแนวคิดทฤษฎีในด้านความรู้ความเข้าใจ และแนวคิดทฤษฎีด้านจิตสังคม เป็นส่วนใหญ่โดยเฉพาะอย่างยิ่งทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาของจิกเกอร์ริงและไรเซอร์ (Chickering & Reiser, 1993) เป็นทฤษฎีทางจิตสังคมที่แพร่หลายและเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งก็ได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานิสิตนักศึกษาของตนเอง นอกจากนี้ทฤษฎีดังกล่าวยังสอดคล้องกับแนวคิดต่างๆ เกี่ยวกับงานกิจการนิสิตนักศึกษา โดยเฉพาะงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาด้วย เพราะกิจกรรมนิสิตนักศึกษาจะมีบทบาทในการพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านความสามารถในการอยู่ร่วมกันในสังคมมากเป็นพิเศษ สอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาทางจิตสังคม การพัฒนานิสิตนักศึกษาตามแนวคิดของ

ซิกเกอร์ริง และไรเซอร์ (Chickering & Reiser, 1993) ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ (1) การพัฒนาความสามารถ (developing competence) (2) การจัดการด้านอารมณ์ (developing competence) (3) การพัฒนาจากความเป็นตัวของตัวเองไปสู่การพึ่งพาอาศัยกัน (moving through autonomy toward interdependence) (4) การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ (developing mature interpersonal relationships) (5) การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน (establishing identity) (6) การพัฒนาเป้าหมาย (developing purpose) (7) การพัฒนาความมีคุณธรรม (developing integrity)

การพัฒนานิสิตนักศึกษา จึงเป็นความพยายามใด ๆ ของสถาบันอุดมศึกษาที่จะส่งเสริมให้นักศึกษามีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์ และต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนิสิตนักศึกษาแต่ละคนซึ่งการพัฒนา นิสิตนักศึกษาคือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนา และมีความสำคัญต่อสถาบันอุดมศึกษา ให้สามารถผลิตบัณฑิต ให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านวิชาการ วิชาชีพ สติปัญญา สังคมอารมณ์ ให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสังคม และประเทศชาติ แม้ว่ากิจกรรมนิสิตนักศึกษาจะเป็นที่ยอมรับในสถาบันอุดมศึกษามาเป็นเวลานาน ว่ามีประโยชน์ สามารถนำไปสู่การพัฒนา นิสิตนักศึกษาได้แต่ก็ไม่มีทฤษฎีที่กล่าวถึงบทบาทของกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ในการพัฒนานิสิตนักศึกษาไว้อย่างชัดเจน

นอกจากทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาของซิกเกอร์ริง และไรเซอร์ (Chickering & Reiser, 1993) ที่กล่าวถึงกิจกรรมนิสิตนักศึกษาไว้ว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาของนิสิตนักศึกษาแล้ว ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษา (the theory of student involvement) ของแอสติน (Astin, 1999) ก็เป็นอีกทฤษฎีหนึ่งในวงการอุดมศึกษาที่สามารถอธิบายให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตนักศึกษากับการพัฒนาของตัวนิสิตนักศึกษาได้ โดยแอสติน (Astin, 1999) ได้อาศัยผลจากการศึกษาเกี่ยวกับนิสิตนักศึกษาเป็นเวลานานและเผยแพร่แนวคิดดังกล่าวอย่างกว้างขวางในวงการอุดมศึกษาว่า การมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษา หมายถึงปริมาณของแรงกายและแรงใจที่นิสิตนักศึกษามีส่วนร่วม ได้แก่ นิสิตนักศึกษาที่อุทิศพลังงานมากในการเรียน ใช้

เวลาในสถานศึกษามากกว่าเข้าร่วมองค์กรนิสิตนักศึกษาต่าง ๆ อย่างจริงจัง และมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และนิสิตนักศึกษาอื่น ๆ มากในทางกลับกัน นิสิตนักศึกษาที่ไม่มีส่วนร่วมอาจไม่สนใจการเรียน ใช้เวลาอยู่ในมหาวิทยาลัยน้อยไม่ทำกิจกรรมนอกหลักสูตรต่าง ๆ และมีการติดต่อกับอาจารย์และนิสิตนักศึกษาอื่น ๆ การมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วยสาระสำคัญ 5 ประการ คือ (1) การมีส่วนร่วม หมายถึงการใช้แรงกายและแรงใจเข้าไปสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ (2) การมีส่วนร่วมจะเกิดขึ้นในลักษณะที่ต่างกัน (3) การมีส่วนร่วมนั้นมีทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (4) การพัฒนาการเรียนรู้อะบุคุณภาพของนิสิตนักศึกษาที่เกิดจากโปรแกรมการศึกษา (5) ประสิทธิภาพของนโยบายหรือการปฏิบัติการใด ๆ ทางศึกษานั้น เกี่ยวข้องโดยตรงกับความสามารถของนโยบายและการปฏิบัตินั้น ๆ ในการที่จะเพิ่มการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษา

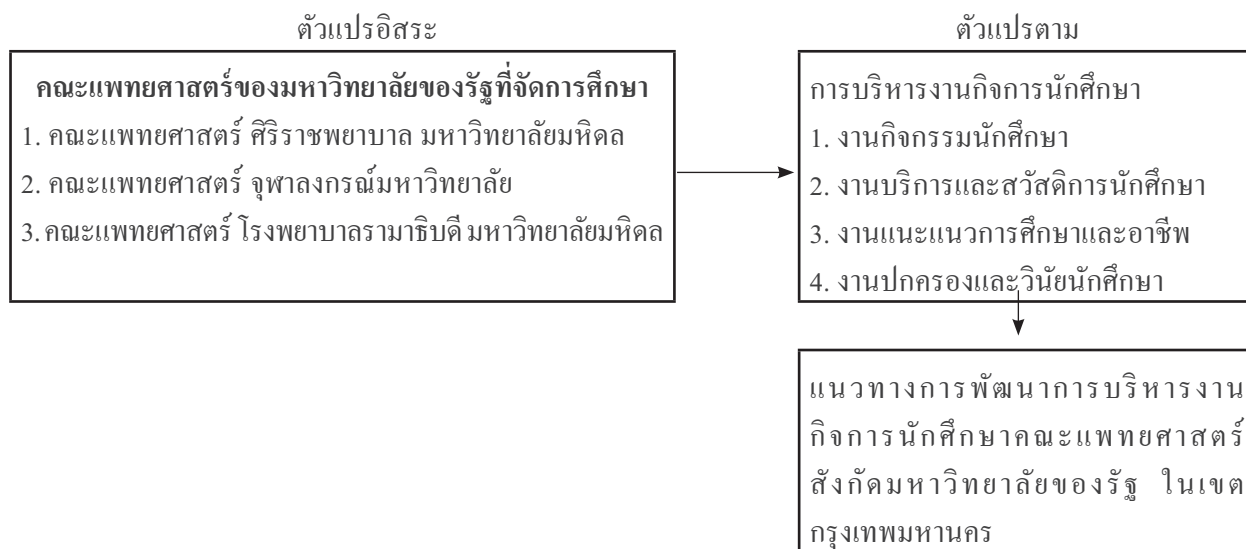
จะเห็นได้ว่าการบริหารงานกิจการนักศึกษาเป็นกระบวนการทางการศึกษาสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาที่ใช้พัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งในด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ ทำให้บรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษา การทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษาในกระบวนการกิจกรรมของนักศึกษาทำให้นักศึกษาเกิดความอบอุ่น เกิดการเรียนรู้มีความเข้าใจต่ออาจารย์และสถาบันอุดมศึกษาดียิ่งขึ้นสามารถทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสเลือกทำกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของแต่ละบุคคล ทั้งนี้เนื่องจากตระหนักดีว่า การเรียนรู้ของนักศึกษานั้นมิได้เกิดขึ้นแต่ในชั้นเรียนเท่านั้น แต่สิ่งอื่นๆ ที่ปฏิบัตินอกชั้นเรียนและกิจกรรมต่างๆ ในสถาบันอุดมศึกษาที่นักศึกษามีส่วนร่วม โดยเฉพาะกิจกรรมที่เกิดจากความคิดริเริ่ม การใช้แรงกายแรงใจ ของนักศึกษาเองนั้น จะมีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนาย่างเต็มที่ด้วยเช่นกัน (Panboonhom, 2012; Kaosam-ang, 2007; Kaewsaeenmuang, 2009; Panboonhom, 2012)

นักวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดขอบข่ายของการบริหารกิจการนักศึกษาไว้ต่าง ๆ กันสรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารกิจการนักศึกษา ประกอบด้วยงาน (1) งานกิจกรรมนักศึกษา (2) งานบริการและสวัสดิการนักศึกษา (3) งานแนะแนวการศึกษาและ

อาชีพ และ (4) งานปกครองและวินัยนักศึกษา (Kaosamang, 2007; Nearnnom, 2007; Kaewsienmuang, 2009; Suphirat & Rujasiri, 2012; Panboonhom, 2012; Tripp, 1970)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ทั้งหมดเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

ระดับการบริหารงานกิจการนักศึกษา คณะแพทยศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร ของมหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการบริหารงานกิจการนักศึกษาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed method) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบการบริหารกิจการนักศึกษาแพทย์ ได้แก่ นักศึกษาแพทย์ทุกชั้นปีของคณะแพทยศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร 3 แห่ง ได้แก่ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณะแพทยศาสตร์

โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล รวมทั้งสิ้น 4,175 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 354 คน โดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (stratified sampling)

ประชากรเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษา ได้แก่ ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารงานกิจการนักศึกษา หรือผู้ที่รับผิดชอบการบริหารงานกิจการนักศึกษาแพทย์ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 7 คนจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive samples) โดยกำหนดคุณสมบัติ (1) เป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาอย่างต่ำในระดับปริญญาโท และ (2) เป็นหัวหน้างานหรือผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานกิจการนักศึกษา หรือผู้ที่รับผิดชอบการบริหารงานกิจการนักศึกษาแพทย์ ไม่น้อยกว่า 2 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์รวม 2 ชุด

1. แบบสอบถามระดับและเปรียบเทียบการบริหารกิจการนักศึกษาแพทย์ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง เป็นแบบมาตรวัด (scale) 5 ระดับ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) มีค่า IOC เป็นรายข้ออยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และมีความเชื่อมั่นโดยมีค่าแอลฟา (α) ทั้งฉบับ 0.97

2. แบบสัมภาษณ์ แนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษาแพทย์เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open – ended questions) มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) มีค่า IOC เป็นรายข้อระหว่าง 0.67-1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยขอหนังสือแนะนำตัวเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา แล้วส่งหนังสือและแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการสำนักวิชาการของคณะแพทยศาสตร์ทั้ง 3 แห่งด้วยตนเอง หลังจากนั้น 1 เดือนจึงรวบรวมและติดตามข้อมูลด้วยตนเอง ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถามก่อนที่จะนำมาวิเคราะห์ผลในขณะเดียวกันได้นำส่งหนังสือถึงผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน เพื่อขออนุญาตเวลาในการสัมภาษณ์ด้วยตนเองแล้วดำเนินการสัมภาษณ์และบันทึกผลการสัมภาษณ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่าง จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference) ส่วนข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ นำข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องด้วยเทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation) แล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย

1. ระดับการบริหารงานกิจการนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. การเปรียบเทียบระดับการบริหารงานกิจการนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ จำแนกตามสังกัด มีการปฏิบัติแตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้านแต่ละด้านทุกด้าน สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย โดยรวมคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีการบริหารงานกิจการศึกษามากกว่าคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า (1) งานกิจกรรมนักศึกษา (2) งานบริการและสวัสดิการนักศึกษา และ (3) งานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีการบริหารงานกิจการศึกษา มากกว่า คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี และ (4) งานปกครองและวินัยนักศึกษา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลมีการบริหารงานกิจการศึกษามากกว่า คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ ประกอบด้วย (1) งานกิจกรรมนักศึกษา ควรมีการวางแผนโครงสร้างงานกิจการนักศึกษาตลอด 6 ปี และจัดสัมมนาสโมสรนิสิตชุดใหม่ ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักศึกษา หรือสโมสรนักศึกษาในเชิงสร้างสรรค์ ที่เหมาะสมและคุ้มค่า มีประโยชน์ เกิดการเรียนรู้ เกิดความสามารถหลากหลายสู่การเปลี่ยนแปลง เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และประโยชน์เพื่อสังคม ควรสนับสนุนงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอเหมาะสม ควรให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการทำกิจกรรม และตรวจเยี่ยมแก่นักศึกษา ควรมีการเพิ่มขวัญและกำลังใจแก่นักกีฬาหรือผู้ที่ทำชื่อเสียง และควรส่งเสริมให้สร้างความรักและผูกพันในสถาบันและวิชาชีพ (2) งานบริการและสวัสดิการ ควรมีการจัดเตรียมความพร้อมของสวัสดิการต่าง ๆ จัดทำเอกสารและสื่อเกี่ยวกับการให้บริการด้านต่าง ๆ แจ้งให้ทราบตั้งแต่แรกเข้า ควรจัดสรรสวัสดิการต่าง ๆ ตามสิทธิอย่างทั่วถึงและสะดวกในการใช้บริการ ควรจัดทุนการศึกษาและทุนฉุกเฉินเพื่อช่วยเหลือให้สามารถศึกษาจนจบ

การศึกษา ควรจัดให้มีคลินิกให้บริการสุขภาพ จัดหอผู้ป่วยแยกต่างหาก และประกันอุบัติเหตุ ควรจัดโครงการดูแลจิตใจทางไกลความเสี่ยงให้ได้รับการปรึกษาตั้งแต่แรกเริ่มเพื่อป้องกันและค้นหาผู้ที่มีปัญหาทางสุขภาพจิต และควรมีการประเมินความพึงพอใจแล้วนำปัญหาและข้อเสนอแนะมาปรับปรุง (3) งานแนะแนวการศึกษา ควรจัดให้มีการปฐมนิเทศ ควรจัดให้มีการปัจฉิมนิเทศ ควรมีกิจกรรมการแนะนำวิชาชีพ ควรติดตาม วิเคราะห์ ข้อมูล ค้นหาสาเหตุในกรณีนักศึกษาที่มีปัญหาในการศึกษา (4) งานปกครองและวินัยนักศึกษา ควรปรับปรุงและจัดทำระเบียบกฎเกณฑ์ โดยสอดคล้องกับระเบียบของมหาวิทยาลัยและจรรยาบรรณของแพทยสภา ควรรณรงค์เรื่องวินัยนักศึกษา ตั้งแต่เริ่มการศึกษาผ่านสื่อต่าง ๆ ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ควรให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมสร้างการผูกพันระหว่างครู-ศิษย์ หรือ รุ่นพี่-รุ่นน้อง และควรมีการประชาสัมพันธ์และมีเจ้าหน้าที่ดูแลประสานงานติดตามพัฒนานักศึกษาอย่างใกล้ชิด

การอภิปรายผล

1. ระดับการบริหารงานกิจการนักศึกษา คณะแพทยศาสตร์ โดยรวมและรายด้านที่พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และงานปกครองและวินัยนักศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับงานด้านอื่น ๆ ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่คณะแพทยศาสตร์จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิดกับนักศึกษาแพทย์แต่ละคน ด้วยข้อมูลประกอบการแนะแนวที่เหมาะสมทันสมัยจะส่งผลต่อการพิจารณาตัดสินใจของนักศึกษาแพทย์ทั้งในขณะที่กำลังศึกษาอยู่และการดำเนินอาชีพในอนาคตในฐานะแพทย์เฉพาะทางในด้านต่าง ๆ ส่วนงานปกครองและวินัยนักศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดนั้น อาจเนื่องมาจากนักศึกษาแพทย์เป็นผู้มีวุฒิภาวะสูง มีความพร้อมที่จะปกครองตนเอง มีวินัยในตนเองสูง การดำเนินการทั้งในงานพัฒนาและปลูกฝังวินัย คุณธรรมและจริยธรรม จึงอาจจะไม่ต้องเข้มงวดเท่าที่ควร ส่วนงานวิชาการทหารนั้น นักศึกษาแพทย์ก็ได้รับการยกเว้นอยู่แล้ว สอดคล้องกับงานวิจัยของปัทมา ปานบุญหอม (Panboonhom, 2012)

ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ที่พบว่าความคิดเห็นของบุคลากรโดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ผลการพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา ด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน ด้านงานธุรการ ด้านงานวินัยนักศึกษาและด้านงานกีฬา สำหรับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ผลการพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านงานกิจกรรมนักศึกษา ด้านงานบริการและสวัสดิการนักศึกษา ด้านงานธุรการ ด้านงานแนะแนวและจัดหางาน ด้านงานวินัยนักศึกษาและด้านงานกีฬา

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานกิจการนักศึกษา คณะแพทยศาสตร์ จำแนกตามสังกัด ที่พบว่ามีปฏิบัติแตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน แต่ละด้านทุกด้านสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัย โดยรวมคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาลและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีการบริหารงานกิจการนักศึกษามากกว่า คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ในด้าน (1) งานกิจกรรมนักศึกษา (2) งานบริการและสวัสดิการนักศึกษา และ (3) งานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาลและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีการบริหารงานกิจการนักศึกษา มากกว่า คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาลและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีการจัดดำเนินการในการบริหารงานกิจการศึกษามาก่อน มีการปรับปรุงพัฒนามาตามลำดับ เป็นระยะเวลานานกว่าคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีที่ตั้งขึ้นในภายหลังดังนั้นการจัดการด้าน (1) งานกิจกรรมนักศึกษา (2) งานบริการและสวัสดิการนักศึกษา และ (3) งานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ จึงเป็นระบบระเบียบในการดำเนินการมากกว่า ไม่ว่าจะเป็นงานกิจกรรมนักศึกษาด้านกิจกรรมสโมสรมนักศึกษา ด้านศิลปวัฒนธรรม อาสาพัฒนาและบำเพ็ญประโยชน์ ด้านกีฬาและนันทนาการ และด้านศิษย์เก่าและชุมชน งานบริการและสวัสดิการนักศึกษาด้านงานกองทุนกู้ยืมเพื่อการ

ศึกษาและด้านงานสวัสดิการและสุขภาพอนามัย และงาน
แนะแนวการศึกษาและอาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ
ชวณี สุภีรัตน์ และปิยธิดา รุจะศิริ (Suphirat & Rujasiri,
2012) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษามทร.
พระนครที่มีต่อการบริหารงานด้านกิจการนักศึกษา พบ
ว่า ความพึงพอใจของนักศึกษามทร.พระนครที่มีต่อการ
บริหารงานด้านกิจการศึกษามีระดับความพึงพอใจอยู่
ในระดับมาก และความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการ
บริหารงานด้านกิจการศึกษามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติ ที่ 0.05 และเมื่อพิจารณาความพึงพอใจแยกแต่ละ
งาน พบว่า นักศึกษาแต่ละคณะมีความพึงพอใจในงาน
แนะแนว งานศิลปวัฒนธรรม งานกีฬา งานกองทุนกู้ยืม
เพื่อการศึกษา และงานกิจกรรมสโมสรนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

3. จากผลการวิจัยพบว่าผลการเปรียบเทียบระดับ
การบริหารงานกิจการนักศึกษา

คณะแพทยศาสตร์ จำแนกตามสังกัด มีการปฏิบัติ
แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้านแต่ละด้านทุกด้าน โดย
รวมคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาลและจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัยมีการบริหารงานกิจการศึกษามากกว่า
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี เมื่อพิจารณาใน
แต่ละด้านพบว่า ในด้าน (4) งานปกครองและวินัยนักศึกษา
คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาลมีการบริหารงานกิจการ
ศึกษามากกว่า คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากคณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล เป็นคณะแพทยศาสตร์แห่งแรกที่เปิด
ดำเนินการเรียนการสอน มีการบริหารกิจการศึกษามา
อย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน จนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กร
ที่มีลักษณะเฉพาะที่เรียกว่าวัฒนธรรมศิริราช ดังจะเห็นได้
จากประเพณีรับน้องข้ามฟากของนักศึกษาแพทย์ มีระบบ
ระเบียบการแต่งกาย ความประพฤติปฏิบัติที่เข้มงวดเป็น
แบบแผนชัดเจนเคารพนับถือและปฏิบัติต่อรุ่นพี่หรือแพทย์
ผู้ปฏิบัติงานในฐานะผู้ที่ป็นอาจารย์ตามวัฒนธรรมองค์กร
ที่สั่งสมกันมา ในขณะที่คณะแพทยศาสตร์ รามาธิบดี
และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะมีลักษณะการปกครอง
แบบรุ่นพี่รุ่นน้อง ส่งเสริมความคิดอิสระ ความเป็นผู้นำ

ทางวิชาการและความคิดเชิงสร้างสรรค์ การบริหารงาน
กิจการนักศึกษา ด้าน งานปกครองและวินัยนักศึกษาจึง
อาจจะไม่ได้เข้มงวดกวดขันดังเช่นที่ศิริราช อันเนื่องมา
จากวัฒนธรรมองค์กรที่แตกต่างกันดังกล่าวข้างต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ผู้บริหารคณะแพทยศาสตร์ควรให้ความสำคัญ
ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการปกครองและวินัย
นักศึกษาที่พบว่ามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เพื่อให้เป็นกิจกรรม
เสริมหลักสูตรที่จะเสริมสร้างบุคลิกลักษณะที่ดีภาวะผู้นำ
มนุษยสัมพันธ์ จิตอาสาและอื่น ๆ ติดตัวนักศึกษาแพทย์
ไปใช้ในอนาคต

2. ผู้บริหารคณะแพทยศาสตร์ควรสนับสนุน
กิจกรรมต่าง ๆ ในการดำเนินการบริหารกิจการนักศึกษา
ที่พบว่าแต่ละสังกัดมีการปฏิบัติแตกต่างกัน เพื่อเป็น
กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จะสามารถพัฒนาและปลูกฝัง
วินัย คุณธรรมและจริยธรรมแก่นักศึกษาแพทย์ให้มาก
ขึ้น ควบคู่ไปกับกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ
เพื่อผลิตแพทย์ที่ทั้งเก่งและดีที่จะมารับใช้สังคม

3. กระทรวงสาธารณสุข หน่วยงานต้นสังกัดและ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณากำหนดนโยบาย และ
การสนับสนุนแนวทางพัฒนาการบริหารกิจการนักศึกษา
คณะแพทยศาสตร์เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best
practice) ที่จะนำไปสู่ประสิทธิภาพการผลิตแพทย์สู่สังคม
ที่เหมาะสมต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยการบริหารกิจการนักศึกษา คณะ
แพทยศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชน ใน
เขตกรุงเทพมหานครและภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อให้ได้รับผล
การวิจัยที่ครอบคลุมทุกสังกัด

2. ควรศึกษาวิจัยและพัฒนาการบริหารกิจการ
นักศึกษา คณะแพทยศาสตร์เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็น
เลิศ (best practice) ที่จะส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิต
แพทย์สู่ศตวรรษที่ 21 เพื่อความเป็นเลิศในการส่งเสริม
การผลิตแพทย์ให้ทันสมัย ทันการเปลี่ยนแปลง

References

- Astin, A. W. (1999). Student involvement: A developmental theory for higher education. *Journal of College Student Development*, 40(5), 518-519.
- Chickering, A. W., & Reisser, L. (1993). *Education and identity* (2nd ed.). San Francisco: Jossey-Bass. (in Thai)
- Hanthongchai, B. (2012). *Student operation strategies in campuses of the Institute of Physical Education*. Doctor of Education Thesis. Maha Sarakham Rajabhat University. (in Thai)
- Kaewsaeenmuang, P. (2009). *The problems and solutions on student affairs administration in Rajamangala University of Technology Lanna*. Master of Education Thesis, St John University. (in Thai)
- Kaoram-ang, K. (2007). *A student affairs administration model for private basic education schools in Bangkok Metropolis Educational Service Area 3*. Master of Education Thesis, Suan Sunandha Rajabhat University. (in Thai)
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Manusawat, P. (2010). *A Model for effective student affairs administration of private universities in Thailand*. Doctor of Education Thesis, Eastern Asia University. (in Thai)
- Nearmnom, W. (2007). *The research and development of student governance administration model of Punyaphiwut Techno Business school*. Master of Education Thesis, Suan Sunandha Rajabhat University. (in Thai)
- Panboonhom, P. (2012). *Administration of student's affairs Mahadol university, Phutthamonthon district, Nakhon Pathom province*. Master of Liberal Arts Thesis, Mahachulalongkornrajavidyalaya University. (in Thai)
- Pilavard, K. (2003). *The analysis of factors affecting drug abuse of students in schools under the Office of Secondary Education, Phuket province*. Master of Education Thesis, Phuket Rajabhat University. (in Thai)
- Sritanasarom, P. (2009). *Evaluation of student personnel service status and students' needs at King Mongkut's University of Technology North Bangkok*. Master of Education Thesis, Karsetsart University (in Thai)
- Putnual, S. (2015, June 15). Interview by Meesub, R. (Tape recording) (in Thai).
- Srisuwat, T. (2015, June 20), Interview by Meesub, R. (Tape recording) (in Thai).
- Suphirat, C., & Rujasiri, P. (2012). *Satisfactions of the students in Rajamangala University of Technology Phra Nakhon on the administration of student affairs*. *Rajamangala University of Technology Phra Nakhon*. Retrieved from https://repository.rmutp.ac.th/bitstream/handle/123456789/1438/SCI_55_17.pdf?sequence=1 (in Thai)
- Supsatit, R. (2015, June 18), Interview by Meesub, R. (Tape recording) (in Thai).
- Teesuwan, P. (2003). *Study of student affair administration of Suanpoo under the Office of Bangruk, Bangkok Metropolis*. Master of Education Thesis. Pha Nakorn Rajabhat University. (in Thai)

The Office of Higher Education Commission. (2007). *Higher education standard*. Bangkok: Author. (in Thai)

Tripp, P. A. (1970). *Handbook of college and university administration: Academic*. New York: McGraw-Hill.

